

ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการครูโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี
Leadership of Administrators Affecting the Application of Sufficiency
Economy Philosophy in Private School teacher Management
in Pathum Thani Province

วรangkan จงไกรจักร¹ และ ธีรพนธ์ คงนาวัง²

คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ^{1,2}

Warangkana Chongkrajak¹ and Teerapon Kongnawang²

School of Education and Liberal Arts, Suvarnabhumi Institute of Technology^{1,2}

Corresponding Author, Email: beam6380@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี 2) ศึกษาระดับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 343 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

* ได้รับบทความ: 25 สิงหาคม 2566; แก้ไขบทความ: 20 กันยายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 21 มีนาคม 2567

Received: 25 August 2023; Revised: 20 September 2023; Accepted: 21 March 2024

2) ระดับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_{tot}) และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ (Y_{tot}) โรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .870$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารทุกด้าน ($X_1 - X_5$) มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนโดยรวม (Y_{tot})

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง; การบริหารจัดการ

Abstract

The aims of this research were to study 1) the levels of private school administrator leadership, 2) the levels of applying the Sufficiency Economy Philosophy in private school management, Pathum Thani Province, and 3) the relationship between school administrator leadership and applying of the Sufficiency Economy Philosophy in private school management, Pathum Thani Province. The data was collected from a sample group, 343 people. The research instrument was a 5-rating scale questionnaire. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of research found that

1) the level of private school administrator leadership in Pathum Thani Province for overall and every aspect was at a high level, sorted in decreasing order: academic leadership, strategic leadership, transformational leadership, creative leadership, and information and communication technology leadership

2) the level of applying the Sufficiency Economy Philosophy in private school management, Pathum Thani Province for overall and every aspect was at a high level, sorted in decreasing order: the school management, the student development activities

organizing, the teacher and education personnel development, and the curriculum and teaching management

3) the relationship between administrator leadership (X_{tot}) and applying of the Sufficiency Economy Philosophy in private school management (Y_{tot}), Pathum Thani Province, overall there was positive relationship at a high level ($r_{xy} = .870$) and statistically significant correlation at the .01 level. The all aspect of school administrator leadership ($X_1 - X_5$) related at a high level with the all aspect of applying the Sufficiency Economy Philosophy in private school management (Y_{tot}).

Keywords: Leadership; Sufficiency Economy Philosophy; School Administration

บทนำ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการยอมรับในวงกว้าง ในการนำไปใช้เพื่อการบริหารและแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจกับการจัดการองค์กรต่าง ๆ ให้มีความสมดุลและอยู่รอดได้ ไม่เว้นแม้แต่โรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่มีอยู่จำนวน 87 โรงเรียน ซึ่งพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนเอกชนทั่วไปในขณะนี้คือ ปัญหาด้านการลงทุนที่มีค่าใช้จ่ายสูงมาก ทั้งด้านอาคารสถานที่ ค่าเงินเดือนผู้บริหาร ครู และพนักงาน ค่าอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกตลอดจนสิ่งสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษา ได้แก่ รถรับส่งนักเรียนค่าบริหารดูแลรักษาสระว่ายน้ำ สนามเด็กเล่น ค่าภาษีบุคคล ภาษีโรงเรือน ค่าอาหารนักเรียน ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าจ้างครูชาวต่างชาติ ค่าอุปกรณ์การเรียนการสอน ค่าอุปกรณ์กิจกรรมต่าง ๆ ค่าคอมพิวเตอร์ ค่าประกันนักเรียน ค่าประกันภัยอาคาร ค่าการพัฒนาอบรมบุคลากร ค่าซ่อมแซมในแต่ละปีและค่าดอกเบี้ยต่าง ๆ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2565) โดยมีงานวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ผลการศึกษาแนวคิดในการบริหารต้องใช้กระบวนการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันครอบคลุมภาระงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (ธารา พิลาแสง และพา อักษรเสื่อ, 2562 : 219-234)

เพื่อความอยู่รอดขององค์กรผู้บริหารจึงควรมีแนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะแนวคิดอันเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัด

ปทุมธานี (สิริรัตน์ สังสุทธิ และ ต้องลักษณ์ บุญธรรม, 2560 : 169-178) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร 5 แบบที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี

บทความวิจัยนี้นำเสนอสภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี และความสัมพันธระหว่างภาวะผู้นำกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานองค์ความรู้ทางการวิจัยทางการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ประชากร คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี จากโรงเรียนเอกชนทั้งหมด 27 โรงเรียน จำนวน 343 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan กำหนดสัดส่วนตามจำนวนครู รายโรงเรียน แล้วดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) ด้วยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ตรวจสอบคุณภาพด้วยการหาความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยผลของการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามพบว่า ทุกข้อผ่านเกณฑ์ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้อย่างเหมาะสม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แบบสอบถามที่มีคุณภาพจะนำไปใช้เก็บข้อมูลได้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มากกว่า 0.7 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ, 2559)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานีแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

(n=343)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	3.86	0.66	มาก	3
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	3.87	0.66	มาก	1
3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	3.86	0.67	มาก	2
4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	3.83	0.66	มาก	4
5. ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.82	0.71	มาก	5
รวม	3.85	0.63	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$, S.D.=0.63) และเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{x} = 3.87$, S.D.=0.66) รองลงมาคือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ($\bar{x} = 3.86$, S.D.=0.67) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 3.86$, S.D.= 0.66) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 3.83$, S.D.=0.66) และ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.82$, S.D.=0.71) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานีแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

(n=343)

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	3.81	0.70	มาก	1
ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	3.79	0.70	มาก	3
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.79	0.71	มาก	2
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา	3.79	0.70	มาก	3
รวม	3.80	0.67	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D.=0.67) และเมื่อพิจารณาพบว่าเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.71) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_{tot}) และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ (Y_{tot}) โรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานี

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร (X_{tot}) และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ (Y_{tot}) โรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานี พบว่าเป็นความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .87$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทุกด้าน ($X_1 - X_5$) มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโดยรวม (Y_{tot}) โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในแต่ละด้านของภาวะผู้นำของผู้บริหาร ($X_1 - X_5$) กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ($Y_1 - Y_4$) พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (X_1) มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (Y_3) อยู่ในระดับต่ำ ($r_{xy} = 0.47$)

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_2) มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (Y_3) อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.58$)

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (X_3) มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (Y_2) อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.58$)

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (X_4) มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ด้านพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา (Y_4) อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.62$)

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_5) มีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (Y_1) อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.59$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 ด้าน ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยมีความคิดเห็น ดังนี้ คือ

1.1 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning สร้างวิสัยทัศน์ที่แปลกใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Davis@ Tomas (1989) ผู้นำทางวิชาการมีบทบาทสำคัญที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561 : 23) ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึงภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

1.2 ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การนำผลการประเมินผลงาน/โครงการมาปรับปรุงการดำเนินงาน มีการนิเทศการสอน ให้นำงานอย่างสม่ำเสมอ ให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษาและ

การแก้ปัญหาเชิงรุก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวัชร เทียมสุวรรณ และคณะ (2562 : 219-231) องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการนำตนเอง 2) ด้านการนำทีม 3) ด้านการนำองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nahavandi (2000) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ ความสามารถในการทำนายอนาคตด้วยสายตาวัดที่กว้างไกล รักษาความยืดหยุ่น และใจกว้างพอที่จะทำให้อำนาจหรือรับฟังบุคคลอื่นใน การสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์เท่าที่จำเป็น

1.3 ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การมีความเป็นมิตรไมตรี การแสดงออกให้เห็นถึงความตั้งใจจริงในการทำงาน และการดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิชัย อุษารม (2563 : 106-117) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการทำงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล ด้านการสร้างบาร์มี และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลลักษณ์ สีดา (2562 : 11-21) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นระดับพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการหรือการทำงาน โดยการเปลี่ยนสภาพหรือเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง ซึ่งกระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตามนี้ จะกระทำโดยผ่านองค์ประกอบพฤติกรรมเฉพาะ 4 ประการ ประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

1.4 ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การมีความมุ่งมั่นในการบริหารเพื่อความเป็นเลิศ สามารถกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายได้ และสามารถบริหารจัดการท่ามกลางสถานการณ์ความไม่แน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณีย์ สมบูรณ์ศิริรัตน์. (2562 : 36) ความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่นอย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กรเพื่อที่จะทำให้อุบัติการณ์สามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษพล อัมระนันท์ (2559 : 24) ความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กรเพื่อที่จะทำให้อุบัติการณ์สามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่

1.5 ด้านภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนทุกคน สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ตรงตามความต้องการ การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรมะศวร์ วรณทองสุข (2561 : 15-129) พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี มีการส่งเสริมและใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Flanagan, & Jacobsen (2003) ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีวิสัยทัศน์ที่กำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีสำหรับการศึกษามีการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ (effective professional development) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ

2. ระดับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยมีความคิดเห็น ดังนี้ คือ

2.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา การติดตาม พัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา กำกับให้มีการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในรายวิชาต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารา พิลาสง และพา อักษรเสื่อ (2562 : 219-234) ผลการศึกษาแนวคิดในการบริหาร ต้องใช้กระบวนการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันครอบคลุมภาระงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณการบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป โดยการบริหารเชิงกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้รู้จักการปรับตัวของตนเองสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา การดำเนินกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Crawford (2004) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาการฝึกปฏิบัติและความเชื่อในองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อสำรวจการฝึกปฏิบัติและความเชื่อด้านภาวะผู้นำที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใช้เพื่อสร้างโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (professional learning organization) ตามกรอบพฤติกรรมกรรมการบริหารและความเชื่อของคชูส์และโพเนอร์

2.3 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาและด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผลการติดตาม พัฒนา นโยบาย/แผนงาน/โครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา กำกับให้มีการดำเนินการตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในรายวิชาต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pual Willetto (2001) ผลจากการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำ 4 กิจกรรม การพัฒนาภาวะผู้นำเป็นแนวทางในการนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพของสถาบัน และมีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์รัก วงศ์พุทธะ, ณัฐวรรณ พุ่มตียิ่ง และ พิชญาภา ยืนยาว (2562 : 180-192) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำในตนเองโดยยึดหลักการครองตน ครองคน และครองงานในการบริหารงานเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางบวก ระดับสูง ($r=0.87$) ซึ่งแสดงว่าภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กันกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี กับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานีในภาพรวมและทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธารา พิลาสง และ พว อักษรเสือ (2562 : 219-234) กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ มี 6 มาตรการ 15 ตัวบ่งชี้ 2) กลยุทธ์การบริหารงาน งบประมาณ 6 มาตรการ 15 ตัวบ่งชี้ 3) กลยุทธ์การบริหารงานบุคคลมี 4 มาตรการ 10 ตัวบ่งชี้ และ 4) กลยุทธ์การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 5 มาตรการ 9 ตัวบ่งชี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1) ผู้บริหารควรมีการพัฒนาการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร จัดให้มีการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ Active Learning และการสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ เช่น กิจกรรมฐานการเรียนรู้/โค้ดดิ้ง (Coding)/Best Practice

1.2) ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถก้าวหน้าเทคโนโลยีอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

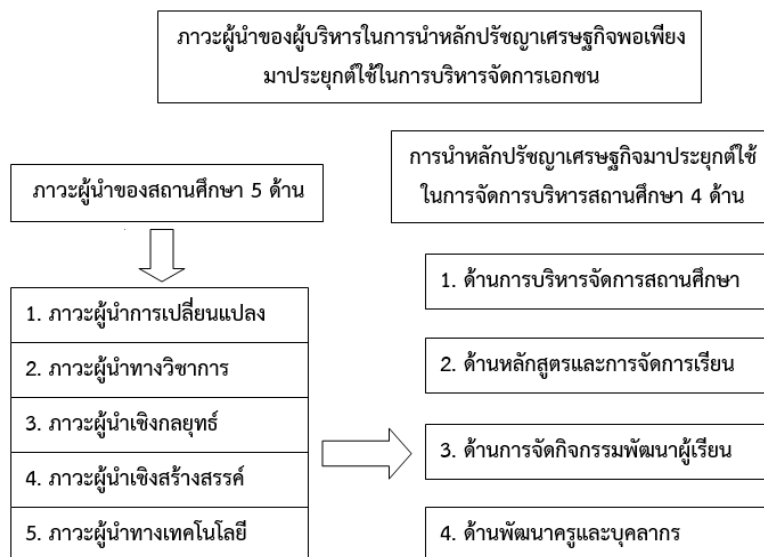
2.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ควรหากลุ่มตัวอย่างอื่นจากวงกว้างเช่นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนรัฐบาลหรือเขตอื่น ๆ

2.2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ควรใช้แบบสอบถามปลายเปิดหรือใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ

2.3) ควรศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนในจังหวัดปทุมธานี พบองค์ความรู้ด้านภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษาและ ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกันและพัฒนาครูบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีในการสอนเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการพัฒนา

1. ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ควรมีการพัฒนาในเรื่องของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชน
2. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ควรส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดจนสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. ด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ด้านผู้บริหารควรพัฒนาในเรื่องของการจัดให้มีการนำผลการประเมินผลงาน/โครงการมาปรับปรุงการดำเนินงานและการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ
4. ด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ควรมีการพัฒนาในเรื่องของการมีความมุ่งมั่นในการบริหารเพื่อความเป็นเลิศความสามารถในการจูงใจหรือการนำบุคคลอื่น อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เพื่อที่จะทำให้อุทิศความสามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหาร
5. ด้านภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้บริหารควรมีการพัฒนา ส่งเสริมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนทุกคน สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎพล อัมระนันท์ (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่वंก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ธารา พิลาสง และ พา อักษรเสือ. (2562). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 19(4), 219-234.
- ปรเมศวร์ วรรณทองสุก. (2561). โปรแกรมการพัฒนาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ไพศาล วรคำ. (2559). การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์
- มนต์รัก วงศ์พุทธะ, ณัฐวรรณ พุ่มดียิ่ง และ พิชญ์ภา ยืนยาว. (2562). ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. *วารสารวิชาการสิรินธรปริทรรศน์*, 22(2), 180-192.
- วรวัชร เทียมสุวรรณ และคณะ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยมหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 15(2), 219-231.
- วิไลลักษณ์ สีดา. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 8(29), 11-21.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2565). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2565, จาก <https://opec.go.th/>
- สิทธิชัย อุดาพรหม, ไชยา ภาวะบุตร และ วิจิตรา วงศ์อนุสฐิติ. (2563). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของ กลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 8(30), 106-117.
- สิริรัตน์ สังสุทธิ และ ต้องลักษณ์ บุญธรรม. (2560). การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(2), 169-178.
- เสาวณีย์ สมบูรณ์ศิริรัตน์. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Crawford, L. M. (2004). High school principal leadership: Practices and beliefs within the learning organization. Retrieved November 8, 2022, <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/142664>
- Davis, G.A. & Thomas, M.A. (1989). *Effective Schools and Effective Teacher*. Boston: Allyn & Bacon.

Nahavandi. (2000). Organization Behavior. A Simon & Schuster Company, Prentice - Hall Inc.

Pual Willeto. (2001). The leader's edge: Six creative competencies for navigating complex challenges. San Francisco: Jossey Bass.